

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

17/3002

08.02.2019

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2019

Innholdsfortegnelse

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd	1
1 Innledning	2
2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd	2
2.1 Sektorpolitiske prioriteringer for Klima- og miljødepartementet	2
2.2 Styringsinformasjon	3
3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2019	3
3.1 Fordeling av tildelinger	3
3.2 Basisbevilgninger til miljøinstituttene (kap. 1410.50)	4
3.3 Forskningsprogrammer (kap. 1410.51)	4
3.4 Tilskudd til internasjonal miljøvernforskning (kap. 1410.53)	7
4 Felles post for virksomhetskostnader	7
5 Rapportering	7
6 Planlagte styringsmøter	7

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Avdeling

Saksbehandler
Viggo Lindahl
22 24 57 42

1 Innledning

Vi viser til Prop. 1S (2018-2019) og vedtatt budsjett 2019 (Innst. 9 S – 2018-2019) som Stortinget behandlet og vedtok 18.12.2018. Klima- og miljødepartementet (KLD) stiller 492,296 mill. kroner til rådighet for Norges forskningsråd for 2019. Vi viser i tillegg til tildelingsbrevet som Kunnskapsdepartementet (KD) sender som etatsstyrende departement.

2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Vi viser til KDs brev til Forskningsrådet som omtaler regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer, samt målene som regjeringen har fastsatt for Forskningsrådet (jf. punkt. 2 og 3 i KDs tildelingsbrev).

Regjeringen har fastsatt fem mål for Forskningsrådet:

- Mål 1: Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2: Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3: Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4: Velfungerende forskningssystem
- Mål 5: God rådgivning

Vi viser videre til KDs tildelingsbrev som etatsstyrer for en nærmere omtale av mål, strategiske områder og styringsinformasjon. Det er særlig målet om å møte store samfunnsutfordringer som er relevant for KLD.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer for Klima- og miljødepartementet

De nasjonale miljømålene legger rammer for Norges kunnskapsbehov knyttet til miljø og klima. De framgår av Prop. 1 S (2018-2019). Dokumentet "*Klima- og miljødepartementets prioriterte forskningsbehov (2016-2021)*" angir viktige føringer og spesifiseringer for kunnskapsbehov på miljøområdet. *Klima- og miljødepartementets kunnskapsstrategi 2017-2020* ligger til grunn for arbeidet med tydeliggjøring av KLDs sektoransvar og sektorovergripende ansvar på dette forskningsområdet. Regjeringen la i 2017 frem en *strategi for grønn konkurransekraft*, hvor ett av sju hovedprinsipper er målrettet satsning og vektlegging av klima og miljø i offentlig finansiert forskning, innovasjon og teknologiutvikling der det er relevant.

Kunnskap om klima og miljø skal ivaretas i forskning og annen kunnskapsproduksjon som skjer med finansiering fra sektorer og næringer som påvirker klima og miljø, og det er behov for helhetlig og tverrfaglig tilnærming. Forskningsinnsatsen skal bygge opp under prioriterte innsatsområder i klima- og miljøpolitikken, herunder målet om at Norge skal bli et lavutslippssamfunn i 2050 og de andre nasjonale målene for klima og miljø.

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2019-2028 (Meld. St. 4. (2018-2019)) gir viktige overordnede føringer. Det overordnede målet om å løse store samfunnsutfordringer er særlig sentralt for KLD. Flere av de langsiktige prioriteringene i planen er viktige for KLDs arbeid, herunder "Hav" og "Klima, miljø og miljøvennlig energi".

KLD er opptatt av at Forskningsrådet bidrar til:

- At klima- og miljørelaterte problemstillinger er godt integrert i forskningen innenfor alle relevante sektorer som påvirker klima og miljø og på tvers av sektorer slik at det utvikles et kunnskapsgrunnlag som bidrar til å nå klima- og miljømålene på en effektiv måte.
- At etablering av infrastruktur for bruk av forskningsdata på tvers av institusjoner bidrar til å møte de store samfunnsutfordringene innenfor klima og miljø.
- At forskningsresultater og kunnskapssynteser er lett tilgjengelig for forvaltningen og andre brukere som del av ansvaret for nasjonal forskningsformidling.
- At klima og miljø vektlegges i offentlig finansiert forskning der det er relevant, i tråd med langtidsplanen og Forskningsrådets bærekraftstrategi.

2.2 Styringsinformasjon

Vi viser til KDs etatsstyringsbrev punkt 3 som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2019

3.1 Fordeling av tildelinger

Klima- og miljødepartementet stiller følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd for 2019: 492,296 mill. kroner. I tabellen under er tildelingene fordelt på KLDs resultatområder.

Kap./post	Kapittel- og postnavn	Tildeling (1000 kr)
1410.50	Basisbevilgninger til miljøinstituttene	191 294
1410.51	Forskningsprogrammer m.m. Fordelt på KLDs resultatområder:	293 105
	1 "Naturmangfold"	52 686
	2 "Kulturminner og kulturmiljø"	10 553
	3 "Friluftsliv"	1 000
	4 "Forurensning"	32 093
	5 "Klima"	167 927
	6 "Polarområdene"	3 012
	Internasjonalt samarbeid og tverrgående virkemidler	25 834
1410.53	Tilskudd til internasjonal miljøvernforskning	6 897
1400.76	EUs strålevernforskning	1 000
	Totalt	492 296

Tildelingen på kap. 1410, post 51 inkluderer finansiering av forskningsprogrammene MILJØFORSK, MARINFORSK, KLIMAFORSK, ENERGIX, BIONÆR, BEDREHELSE, POLARPROG og ROMFORSK, i tillegg til oppfølging av JPIer og MILUTARENA. Posten bidrar i tillegg finansiering av EUs strålevernforskning med 1 mill. kroner og ett Havforskningssekretariat med 0,564 mill. kroner.

Bevilgningen overføres i januar og august med hhv. 246 148 000 kroner til konto nummer 8276 01 00168.

De midler som stilles til disposisjon for Forskningsrådet, skal utnyttes effektivt og målrettet. Forskningsrådet gis fullmakt til å omfordele midler mellom programmer og andre virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge man sikrer måloppnåelse på lengre sikt. Grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programstart eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med bevilgende departement. Behov for vesentlige omdisponeringer skal tas opp med departementet.

3.2 Basisbevilgninger til miljøinstituttene (kap. 1410.50)

Tildelingen over kap. 1410. 50 "Basisbevilgninger til miljøinstituttene" omfatter grunnbevilgningen til fordelingsarena for miljøinstituttene. Tildelingen omfatter også strategiske instituttsatsinger (SISer) til CICERO, NIKU, NILU, NINA, NIVA, Nansensenteret, NORCE Norwegian Research Centre AS Klima og miljø og NIBIO. I 2019 skal 10 % av grunnbevilgningen bli omfordelt etter Forskningsrådets resultatindikatorer, og ordningen med strategiske instituttsatsinger skal utgjøre inntil 40 % av basisbevilgningen.

3.3 Forskningsprogrammer (kap. 1410.51)

Tildelingen over kap. 1410.51 er fordelt på de 6 resultatområdene miljøpolitikken er delt inn i. Tildelingen dekker også Klima- og miljødepartementets bidrag til utgifter for oppfølging av JPI-er. Posten dekker KLDs andel av finansieringen av et havforskningssekretariat i Forskningsrådet som finansieres sammen med Nærings- og fiskeridepartementet og Kunnskapsdepartementet. I tillegg dekker posten sammen med midler på kap 1400, post 76 også bidrag til EUs strålevernforskning, som skal bidra til nasjonal finansiering av norske forskningsmiljøers prosjekter innenfor delområdene B, C og E i EURATOMs arbeidsprogram 2019 under EUs forskningsprogram Horisont 2020. Forskning på spredning og effekter av marin forsøpling og mikroplast, samt kunnskap om mulige tiltak for å redusere tilførsler styrkes med 10 mill. kroner i 2019.

Det norske Klima- og skoginitiativet er Norges største internasjonale klimasatsing. Klima- og skoginitiativet har som mål å redusere klimagassutslipp fra tropisk skog i utviklingsland, og samtidig bidra til bærekraftig utvikling. Klima- og skoginitiativet finansieres over bistandsbudsjettet. KLD ønsker å se på om det kan være synergieffekter mellom Norges pågående forskningsinnsats og Klima- og skoginitiativet, samt å vurdere muligheter for ny forskningsinnsats der forholdene ligger til rette for det. Det vises bl.a. til at både Forskningsrådet, Kunnskapsdepartementet og Klima- og skoginitiativet har innsats/samarbeid i Brasil. KLD ber om at Forskningsrådet innen 10. mai 2019 vurderer om Forskningsrådet kan bidra til økt forskningsinnsats, gjennom samarbeid med forskningsinstitusjoner i Klima- og skoginitiativets partnerland, eller andre innsatser, med mål om å styrke måloppnåelsen for Klima- og skoginitiativet.

Føringer og spesifiseringer for bevilgningen på kap. 1410 post 51 i 2019

Det er viktig at forskningen kan gi kunnskap om hvilke tverrfaglige og helhetlige løsninger som må utvikles og tas i bruk for å løse klima- og miljøutfordringene. I tillegg til den kunnskapsproduksjon som gjøres i forskningsprosjekter av mer begrenset varighet er det derfor behov for en mer langsiktig og helhetlig tilnærming for å sikre produksjon av nødvendig kunnskap. Dokumentet "KLDs prioriterte forskningsbehov 2016-21" beskriver forskningsbehov som bør søkes dekket over tid. Løpende aktiviteter forutsettes innrettet mot disse behovene. For 2019 er det viktig for KLD at følgende punkter under så langt mulig ivaretas i relevante programmer og andre relevante aktiviteter.

Lavutslippssamfunnet (Lavutslipp2030):

Satsingen "Lavutslippssamfunnet", med 89 mill. kroner i 2019 styrker Forskningsrådets arbeid med lavutslippsforskning. KLD er opptatt av følgende:

- Forskningsinnsatsen skal bidra til arbeidet med å oppfylle norske klimamål fram mot 2030, samt mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050.
- Satsningen skal fremme forskning, utvikling og innovasjon av nye teknologier og løsninger som kan bidra til at Norge reduserer utslipp av klimagasser. Lavutslipp- og nullutslippsteknologier skal prioriteres.
- Satsningen skal innrettes mest mulig mot anvendt forskning, være tverrfaglig og skal innrettes for å mobilisere berørte deler av næringslivet. I denne sammenhengen er Pilot-E en særlig interessant ordning, fordi den retter seg mot alle de ulike fasene i FoU kjeden, fra idé til ferdig produkt.
- Satsningen skal ha særlig fokus på forskning som kan bidra til reduserte klimagassutslipp i ikke-kvotepfiktige sektorer, der transport og jordbruk er de største.
- Andre sektorer der utslipp er vanskelig å redusere uten ny teknologi eller andre virkemidler, som bl.a. prosessindustrien, kan inngå i satsningen. Her vil radikal teknologiutvikling være sentralt for å fremme lav- og nullutslippsløsninger.
- Tverrfaglig forskning på virkemidler for å nå målene i klimapolitikken og for å oppfylle regelverket i klimaloven. Dette skal støtte opp om og ses i sammenheng med Forskningsrådet øvrige innsats på dette området. Grønn konkurransekraft, "rettferdig omstilling"¹ og innovative anskaffelser er relevante problemstillinger i hele satsningen Lavutslipp 2030.
- Hensyn til bærekraft, naturmangfold og andre miljøverdier skal inngå som en premiss og integreres i forskningen.
- Vurderinger knyttet til tilgang på biologiske ressurser, arealbruk og eventuelle fremtidige behov for karbonnegative løsninger, skal også integreres i forskningen, jf. rapporten fra FNs klimapanel om 1,5 grader global oppvarming.

Klima:

- Grunnleggende kunnskap om klimasystemet, klimagasser og andre faktorer som påvirker klimaet, herunder atmosfæreforskning og koblingen mellom klima og hav. I tillegg til satsningen på lavutslipp (jf. over) er det behov for kunnskap som er relevant for politikkutvikling knyttet til klimatilpasning og utslippskutt.

---

¹ Rettferdig omstilling er et begrep som er del av Parisavtalen ("just transition") og som fagbevegelsen har utviklet for å sette fokus på betydningen av tiltak for å sikre arbeidsplasser i omstilling til et lavutslippssamfunn.

Miljøhensyn relatert til energiutbygging:

- Kunnskap om hva som er de beste metodene for å avbøte negative konsekvenser på miljø av utbygging av energianlegg, og hvordan ulike former for utbygging faktisk påvirker naturen. Videre er det behov for videreutvikling av gode metoder for restaurering/ tilbakeføring av natur i etterkant av utbyggingsperioden. Det er også behov for kunnskap om samlet belastning på naturen og kulturhistoriske verdier av alle energiutbygginger i Norge, sett i forhold til nasjonale miljømål.

Hav:

- Forståelse av de marine økosystemenes tilstand og funksjon. Dette omfatter så vel kystnære forhold som i dyphavet.
- Forskning på spredning og effekter av marin forurensning og mikroplast, samt kunnskap om mulige tiltak for å redusere tilførsler.
- Samfunnsfaglig forskning, inkludert juridisk forskning, innen økosystembasert forvaltning av marint miljø, herunder hvordan systemer for økosystembasert forvaltning av marint miljø gir grunnlag for langsiktig bærekraftig bruk.

Økosystembasert forvaltning:

- Metoder for å verdsette naturgoder, kulturhistoriske verdier og andre miljøverdier, herunder bedre metoder for å estimere kostnader og konsekvenser av miljøbelastning, arealbruk og redusert miljøkvalitet. Dette med sikte på å få klima-, natur- og kulturminnehensyn bedre integrert i samfunnsøkonomiske analyser og vurderinger.
- Tiltak og virkemidler for å nå mål om god økologisk tilstand i alle økosystemer, herunder hva som kreves for å sikre bærekraftig skogforvaltning og for å nå mål under vannforskriften.
- Kunnskap om hvordan restaurering av økosystemer, økologisk kompensasjon, avbøtende tiltak og etablering av natur (naturbaserte løsninger) kan bidra til ulike økosystemtjenester.
- Forståelse av hvordan økosystemene påvirkes samlet av bl.a. klimaendringer, havforsuring, høsting på lavere nivåer i økosystemet, forurensning/miljøgifter, plastforurensning og mikroplast, og metoder for å vurdere samlet belastning av ulike menneskelige påvirkninger på økosystemer.

Betydningen av et rent miljø for menneske og samfunn

- Samfunnsmessig betydning av ivaretagelse av miljøverdier og et godt miljø, herunder for helse og livskvalitet.
- Kunnskap om hvor mye ulike kilder til miljøgifter, inkludert produkter og langtransport, bidrar til belastning på mennesker.
- Virkninger av klimaendringer på effekter av miljøgifter.
- Lokale og langtransporterte luftforurensninger, kritiske belastningsgrenser for skade på helse.

Overvåking, kartlegging og analyse

- Kostnadseffektiv metodikk for klima- og miljøovervåking, herunder ved bruk av fjernmåling og annen teknologi.

3.4 Tilskudd til internasjonal miljøvernforskning (kap. 1410.53)

Tilskuddet skal dekke norsk medlemskap i "International Institute for Applied System Analysis", (IIASA). Den samlede kontingenten, som dekkes av Kunnskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet, overføres Forskningsrådet, som ivaretar det norske medlemskapet.

4 Felles post for virksomhetskostnader

Virksomhetskostnadene over kap. 285 post 55 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre. Unntaket er nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer som fortsatt vil bli finansiert gjennom FoU midlene til det enkelte departement.

Finansiering av forskning, overordnet forskningspolitisk og sektorpolitisk rådgivning skal være de oppgavene som fortsatt skal ha høyest prioritet, jf. Forskningsrådets vedtekter. Klima- og miljødepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke tjenester som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

5 Rapportering

KLD ber om rapportering på følgende sektorpolitiske prioriteringer:

- Klima og polar
- Miljø (denne prioriteringen skal inkludere naturmangfold, forurensing og kulturminner)
- Bærekraftig arealbruk

De sektorpolitiske prioriteringene er utypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i årsrapport for de departementsvise rapportene.

KLD ber i tillegg om en årlig oversikt over omfanget av Forskningsrådets innsats som bidrar til å støtte målet om at Norge fram mot 2050 skal bli et lavutslippssamfunn. Som ledd i dette bør det redegjøres for hvilke kriterier som legges til grunn for denne rapporteringen.

6 Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde to styringsmøter i 2019. Vårmøtet er konsentrert om Forskningsrådets måloppnåelse, med utgangspunkt i rapporteringen fra Forskningsrådet til KLD i årsrapport 2018. Høstmøtet vil hovedsakelig være konsentrert om Forskningsrådets vedtatte budsjett 2019, samt Forskningsrådets budsjettforslag for 2020 og utkast til tildelingsbrev 2019. Departementet vil komme tilbake til dagsorden og dato for møtene på et senere tidspunkt.

Med hilsen

Torstein Lindstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Viggo Lindahl
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Kunnskapsdepartementet
Riksrevisjonen